

Werkvorm: Een kennismaking met het christelijk geloof

Thema	Kennismaking met het christelijk geloof
Soort activiteit	Doos met voorwerpen en bijbehorende uitleg
Doelgroep	Ouders van dopelingen, eerste communicanten of vormelingen, verloofden <i>Afhankelijk van de doelgroep kan een andere selectie van voorwerpen gemaakt worden.</i>
Locatie	Binnen
Duur	• Korte versie: 15 à 20 minuten • Lange versie: 1 uur
Intensiteit	Rustig
Benodigdheden	1. Doos met deksel – De verpakking 2. Gebruikte schoenen – Christenen als een volk onderweg <i>Uitbreiding: Kalender – Het kerkelijk jaar</i> 3. Cadeautjes in kleurrijk papier - Sacramenten 4. Brooddoos en drinkbus – Brood en wijn <i>Uitbreiding: Water</i> 5. Doosjes lucifers/aansteker en kaarsje – Licht en het christendom 6. Bijbel met woordenboek – De Bijbel 7. Doos Kleenex/papieren zakdoekjes – Vergeving en verzoening 8. Lippenbalsem, bodylotion of babyolie – Olie en chrisma

Doelstelling

Ouders van dopelingen, eerste communicanten of vormelingen maken een keuze voor een sacrament, maar staan dikwijls toch ver van het christelijk geloof. Hetzelfde geldt voor koppels die kiezen voor een kerkelijk huwelijk. Zij zijn niet altijd vertrouwd met de **basiselementen** van het christendom. Waar draait het precies weer om? Wat weten we nog van het christendom? En wat zijn we vergeten? Toch stappen ouders samen met hun dopeling, eerste communicant of vormeling in het catechetisch voorbereidingstraject en kiezen heel wat koppels vandaag nog steeds voor een kerkelijk huwelijk.

Deze werkvorm wil ouders en huwenden op een ongedwongen en visuele manier laten kennismaken met het christelijk geloof. Vertrekpunt is een doos met allerlei dagdagelijkse voorwerpen die tegelijkertijd ook een opstapje zijn naar het christelijk geloof waar zij niet meer vertrouwd mee zijn. Op die manier leren ouders en huwenden niet alleen de fundamenteën van het christendom kennen, maar mogen zij ook in hun dagelijks leven **tekenen van het christendom** ontdekken. Catechese is immers het geloof van de Kerk ter sprake brengen in het leven van concrete mensen.

Deze werkvorm kan met name gebruikt worden als inleiding op een ouderavond waarbij ouders opnieuw in contact komen met het christelijk geloof bij een doopsel, eerste communie of vormsel. De methodiek kan ook gebruikt worden als inleiding bij de huwelijksvoorbereiding. Naargelang de doelgroep kan een andere

selectie van voorwerpen gemaakt worden. Sommige voorwerpen kunnen ook met elkaar gecombineerd worden. Bijkomende uitleg wordt aangeduid met het icoontje 'extra'.

Verloop

De aanwezigen zitten in een (halve) cirkel rond een doos met (een selectie van) voorwerpen. Er zijn verschillende werkvormen mogelijk. Als de voorkennis van de groep het toelaat, kan gekozen worden voor een meer interactieve aanpak.

- De verantwoordelijke catechist(e), priester, parochieassistent(e), ... voert het woord tijdens een inleiding van 15 à 20 minuten of een langer gesprek van ongeveer 1 uur. In deze tijdspanne komen een aantal (op voorhand gekozen) dagdagelijkse voorwerpen aan bod die ook de band leggen met het sacrament van het doopsel, vormsel, eucharistie of huwelijk. De voorwerpen kunnen op basis van de doelgroep gekozen worden. Naargelang de tijdsduur kan er gekozen worden voor de basisuitleg of de uitgebreide uitleg.
- Het gesprek kan ook gestart worden vanuit de aanwezigen. Zij worden uitgenodigd om een voorwerp te kiezen dat hen aanspreekt. Zij vertellen waarom het hen aanspreekt en of zij zich de christelijke betekenis van de getoonde voorwerpen nog kunnen herinneren. De verantwoordelijke catechist, priester, parochieassistent(e), ... licht verder toe.
- De tabel hieronder bevat een voorstel van voorwerpen voor verschillende doelgroepen.

Doopsel 	• Doos met deksel – De verpakking • Gebruikte schoenen – Christenen als een volk onderweg ◦ <i>Uitbreiding: Kalender – Het kerkelijk jaar</i> • Cadeautjes in kleurrijk papier - Sacramenten • Brooddoos en drinkbus – Brood en wijn ◦ <i>Uitbreiding: Water</i> • Doosjes lucifers/aansteker en kaarsje – Licht en het christendom • Lippenbalsem, bodylotion of babyolie– Olie en chrisma
Eerste communie 	• Doos met deksel – De verpakking • Gebruikte schoenen – Christenen als een volk onderweg ◦ <i>Uitbreiding: Kalender – Het kerkelijk jaar</i> • Cadeautjes in kleurrijk papier - Sacramenten • Brooddoos en drinkbus – Brood en wijn • Doosjes lucifers/aansteker en kaarsje – Licht en het christendom • Doos Kleenex/papieren zakdoekjes – Vergeving en verzoening
Vormsel 	• Doos met deksel – De verpakking • Gebruikte schoenen – Christenen als een volk onderweg ◦ <i>Uitbreiding: Kalender – Het kerkelijk jaar</i> • Cadeautjes in kleurrijk papier - Sacramenten • Brooddoos en drinkbus – Brood en wijn • Doosjes lucifers/aansteker en kaarsje – Licht en het christendom • Bijbel met woordenboek – De Bijbel • Doos Kleenex/papieren zakdoekjes – Vergeving en verzoening • Lippenbalsem, bodylotion of babyolie– Olie en chrisma

Huwelijk	• Doos met deksel – De verpakking • Gebruikte schoenen – Christenen als een volk onderweg ◦ <i>Uitbreiding: Kalender – Het kerkelijk jaar</i> • Cadeautjes in kleurrijk papier - Sacramenten • Brooddoos en drinkbus – Brood en wijn • Doosjes lucifers/aansteker en kaarsje – Licht en het christendom • Bijbel met woordenboek – De Bijbel • Doos Kleenex/papieren zakdoekjes – Vergeving en verzoening

Voorwerpen en toelichting

1. Een doos met deksel – De verpakking

Het christendom bestaat al meer dan 2000 jaar en draagt een **hele hoop geschiedenis** met zich mee. In Vlaanderen krijgt het christendom vooral vorm in '**de kerk**'. Zij heeft lange tijd een enorme invloed gehad op het dagelijks leven. Toch kan je het **Rijke Roomse leven** van onze grootouders moeilijk vergelijken met de manier waarop wij vandaag naar 'de kerk' kijken. Er is langzaam een einde gekomen aan een samenleving die in haar geheel doordrongen was van het christelijk geloof. Waar vroeger iedereen als vanzelfsprekend christen was, is dit niet meer het geval. De samenleving is **pluralistisch** en **multireligieus** geworden. De vanzelfsprekendheid is verdwenen. Christen-zijn is meer en meer een **keuze**. Vandaag zijn heel veel christenen op zoek naar nieuwe vormen van kerk-zijn. Oude vormen passen niet meer. Nieuwe manieren dienen zich aan. Maar het blijft een zoektocht. En dat zal altijd zo zijn. Kerk-zijn vraagt in elke tijd weer om nieuwe vormen, nieuwe inhouden, nieuwe accenten.

Er zijn **vele vormen van kerk zijn**. We hebben allemaal wel een idee in ons hoofd over wat wij onder 'kerk' verstaan. Bij 'kerk' denken veel mensen bijvoorbeeld aan een gebouw met een toren. En aan zondagse kerkdiensten. Voor velen onder ons is de (georganiseerde) kerk een grote onbekende. Ze lijkt daarom wel op een **grote, afgesloten en ook verouderde doos**. Die doos heeft al heel wat meegemaakt, ze is niet volmaakt, en zal dat voorlopig ook niet worden. Maar het is wel de doos die we hebben. We zien die doos vaak wel, maar we weten niet goed wat erin zit. Misschien rammelen we wel eens met de doos, of gluren we eens door het deksel, maar velen onder ons gaan niet verder. Het komt er op aan om **door de verpakking heen te kijken** en te zien waar het eigenlijk over gaat. Het loont de moeite om op zoek te gaan naar de kern en de doos daadwerkelijk eens volledig te openen. Er zit geen slot of moeilijke cijfercombinatie op. De kerk is per definitie open, maar niet iedereen kijkt op dezelfde manier in de doos. Deze samenkomst is dan ook een uitnodiging om samen het deksel van de doos te halen en te zien wat er echt in zit. Kerk is veel meer dan alleen sacramenten en zondagspraktijk. Er is ook het brede leven van de kerk. Denk maar aan bedevaarten, onderwijs en jeugdwerk. De kerk is ook mensen. Mensen die van elkaar verschillen, maar toch naar elkaar luisteren.

2. Gebruikte schoenen – Christenen als een volk onderweg

Allemaal hebben we **schoenen** aan onze voeten. Sommige schoenen gaan al jaren mee, andere zijn splinternieuw. Soms knellen ze, soms zijn ze te groot. Met onze schoenen zijn we voortdurend **onderweg**: naar ons werk, naar school, naar de sportvereniging, naar een vergadering, naar de winkel, op familiebezoek. Wanneer we de ellenlange files op de autostrades zien, de drukte van een

luchthaven beleven of mensen door het station zien rennen, dan lijkt het wel of iedereen altijd onderweg is.

In de koffer liggen gebruikte schoenen die al veel meegemaakt hebben en daardoor ook getekend zijn. We zijn mobieler dan ooit. Het lijkt misschien of iedereen steeds in de weer is, maar wil dit ook zeggen dat we soms geen nood hebben om even halt te houden en stil te staan? Ook in het christendom komen schoenen van pas. Wie de **Bijbel** leest, kan opmerken dat thema's als 'op tocht gaan', 'wegtrekken uit je vertrouwde omgeving', 'het erop wagen iemand te volgen', 'samen op weg zijn met God en andere mensen', ... wederkerende thema's zijn. Zowel in het Oude Testament als in het Nieuwe Testament zien we dat dat **mensen vaak onderweg zijn**. Abraham en Mozes lieten hun vertrouwde omgeving achter en trokken met het joodse volk door de woestijn. Jezus zegt tegen zijn leerlingen: '**Volg mij**' en gaat met hen op weg. De Bijbelse verhalen gaan over God die met mensen meegaat en over mensen die met elkaar onderweg zijn. Christenen worden daarom niet voor niets **mensen van de weg** genoemd. Dat geldt ook voor ons eigen leven: wij zijn voortdurend onderweg en in beweging. We zijn steeds in verandering. Geloof is dat ook. Het is een beweging en niet in de eerste plaats een toestand. Je hebt het geloof niet, je bent op de weg van het geloof en dat geloof verandert ook. Het is anders dan vroeger. Dit staat haaks op het beeld van de standvastigheid en de eeuwige waarheden dat we soms hebben van geloof.

We zien dat ook terug doorheen het **kerkelijk jaar**: christenen leven toe naar de belangrijke feesten. Tijdens de Advent kijken we uit naar Kerstmis, terwijl we in de 40-dagenperiode op weg zijn naar Pasen. Mensen vieren belangrijke overgangen in het leven graag met rituelen en sacramenten. We denken hierbij aan het doopsel, de eerste communie, het vormsel, het huwelijk,... Zich voorbereiden op deze belangrijke momenten vraagt ook om **innerlijke voorbereiding**, om een '**op weg gaan**'. En dat is net wat dopelingen, eerste communicanten, vormelingen en huwenden samen met hun omgeving doen.

Uitbreiding: Kalender – het kerkelijk jaar

Gelukkig zijn niet alle dagen van het jaar hetzelfde. Er zijn dagen dat we moeten gaan werken of naar school moeten gaan. In het weekend kunnen we vaak uitblazen en bekomen van al dat werken. We kunnen leuke dingen doen. Doorheen het jaar zijn er ook dagen waarop we iets vieren, de feestdagen. Op die dagen doen we dingen die op andere dagen onmogelijk zijn: cadeautjes geven, lekker eten en drinken, en familie of vrienden bezoeken. Feesten doorbreken de dagelijkse sleur. **Feest vieren is ook universeel**. In zowat alle tijden en bij zowat alle volkeren wordt gefeest. Het brengt mensen bij elkaar. We vieren niet zomaar feest. Feesten

verwijzen vaak naar **mijlpalen** waarop de diepte van het leven aan het licht komt. Het zijn scharniermomenten. Iets dat zo belangrijk is, dat het de moeite loont om elk jaar, op die dag te vieren. Denk bijvoorbeeld aan de belangrijke gebeurtenissen uit je eigen leven: je verjaardag, je huwelijk,... Heel wat feesten komen ook elk jaar opnieuw aan bod. Zo vier je je verjaardag elke dag opnieuw, is er elke jaar opnieuw kerstmis en Pasen, ... Het is zoals met de seizoenen: elk jaar passeren winter, lente, zomer en herfst. Dat lijkt op het eerste zicht saai, maar juist omdat we elk jaar opnieuw deze feesten vieren houdt dat je ook wakker en alert.

Ook in het christendom spelen de **kerkelijke feesten** een belangrijke rol. Ze maken deel uit van het kerkelijk jaar en tonen de verhalen en gebeurtenissen die aan de grondslag liggen van de christelijke traditie. Heel wat mensen kennen nog amper de betekenis van de kerkelijke feesten en van het kerkelijk jaar in zijn totaliteit. Vaak is het vakantie of een vrije dag, maar weten we niet goed waarom. Gedurende het 'kerkelijk' jaar gedenken we de belangrijkste gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden tijdens het leven van Jezus en direct na zijn dood en verrijzenis. Zo kunnen we in een cyclus van steeds één jaar telkens weer de

hoogtepunten van Jezus' leven viëren en op die manier ons eigen leven steeds opnieuw met Hem verbinden.

De Kerk is het burgerlijk jaar een stapje voor want het kerkelijk jaar begint altijd op de eerste zondag van de advent. De twee belangrijkste periodes zijn de **kerstkring** en de **paaskring**. Deze jaarlijks terugkerende tijden staan stil bij de belangrijkste feiten uit Jezus' leven. Ze willen zijn leven niet alleen in herinnering brengen, maar ook oproepen tot bezinning en bewustwording van wat nu moet gebeuren vanuit zijn inspiratie. Daarnaast zijn er nog heel wat feestdagen in de loop van het jaar. De kerk helpt gelovigen een handje mee door de kleur van de misgewaden en altaarbekleding aan te passen. **De vier belangrijke liturgische kleuren zijn paars, wit, groen en rood.** **Paars** is de kleur van boete, bekering en droefheid, maar staat ook symbool voor hoop en verwachting dat het goede overwint. Deze kleur wordt gebruikt in de advent en de vasten, de voorbereidingstijden op grote feesten. **Wit** is de feestkleur en verwijst naar Jezus, het Licht van de wereld. Deze kleur zie je met Kerstmis en de hele kersttijd tot Driekoningen, op Witte Donderdag en op Pasen en in de paastijd. **Groen** is de 'gewone' kleur voor de gewone (zon)dagen tijdens het jaar. Het is de kleur van groei, hoop en verwachting. Als er geen enkele andere kleur past, is groen aan de beurt. **Rood** tot slot is de kleur van de Heilige Geest en de kleur van liefde en kracht. Rood wordt gebruikt op Palmzondag, Goede Vrijdag, Pinksteren en op de feestdag van de martelaren. Op Palmzondag en Goede Vrijdag wordt soms ook paars gebruikt.

Sommige christelijke feestdagen vallen elk jaar op dezelfde datum. **Kerstmis** is bijvoorbeeld altijd op 25 december, daar kun je van op aan. In de **advent**, de periode van vier weken die voorafgaat aan Kerstmis, bereiden de Christenen zich voor. De **adventskrans** verwijst naar de wereld die uitkijkt naar de Verlosser. Groene takken symboliseren nieuw leven. De adventskrans telt verder vier kaarsen. Deze duiden op de vier zondagen voor Kerstmis. Bij elke zondag hoort een nieuwe kaars. Daardoor groeit de verwachting van Kerstmis. 25 december is niet zomaar een dag. Het is zelfs niet de dag waarop Jezus echt geboren is, want vroeger vierden de meeste mensen hun verjaardag niet. Het is de dag waarop de dagen langer beginnen te worden omdat de zon dan langer aan de hemel staat. Lang geleden vergeleken de christenen Jezus met de zon. Zoals de zon schijnt, zo brengt Jezus licht in hun leven. Je kunt je dan ook geen betere dag indenken dan 25 december om het feest van Jezus' geboorte te viëren.

Andere kerkelijke feesten vallen wel ongeveer in dezelfde periode van het jaar, maar ze verschuiven elk jaar een beetje. **Pasen** is zo'n feest, dat voor christenen kan vallen tussen 22 maart en 25 april. Dat verschil heeft te maken met de zonnekalender en de maankalender. Pasen is het oudste en belangrijkste christelijke feest. De week voor paaszondag, van Palmzondag tot Pasen, is het **Goede Week**. In deze week worden de belangrijkste gebeurtenissen in Jezus' leven herdacht. Met Palmzondag is dat de intrede van Jezus in Jeruzalem. Op Witte Donderdag herdenken we de instelling van de eucharistie. Goede Vrijdag herinnert ons aan het sterven van Jezus. Op Stille Zaterdag is er de stilte na zijn dood. In de Paaswake, op de vooravond van Pasen, viëren we de kern van ons geloof: Jezus, die gestorven is aan een kruis, is niet in de dood gebleven, maar door God tot nieuw leven opgewekt. De liturgie wil die overgang van dood naar leven op verschillende manieren tot uitdrukking brengen, onder meer met het spel tussen licht en donker. Eigenlijk is de paaswake hét moment van het jaar om het doopsel te viëren. Dat heeft te maken met de betekenis van de christelijke doop zelf. Eén van de vroegste Latijnse benamingen voor het doopsel was *illuminatio* wat betekent 'verlichting'. Men wou er mee uitdrukken dat de persoon die christen werd door het doopsel nu definitief verbonden werd met Christus, het Licht. De doop spreekt dus op zijn manier over de doortocht van dood naar leven, en van duisternis naar licht. Met Pasen viëren we dan Jezus' verrijzenis uit het graf. Verrijzenis betekent dat Jezus opstond uit zijn graf. Na zijn kruisdood werd hij opnieuw levend. Christenen viëren met Pasen dat zij tezamen met Jezus verrijzen. De term Pasen is onder andere afgeleid van het Arabische *Passah* dat springen en huppelen betekent. Dit verwijst naar de blijdschap voor de terugkeer van het licht. De zon heeft de winter overwonnen.

Wat heeft een **paasei** nu met Pasen te maken? Pasen was oorspronkelijk een lentefeest, waarin nieuwe levenskracht centraal stond, en het ei is vanaf de prehistorie het symbool van die levenskracht. In alle culturen vindt men handelingen met eieren terug. De Egyptenaren gaven hun doen eieren mee op hun laatste reis. De Grieken legden eieren op de graven. Zelfs in het christendom speelde het ei een rol. Men geloofde dat het graf waaruit Jezus opnieuw opstond zich opende als een ei.

Hemelvaartsdag valt sinds de vierde eeuw veertig dagen na Pasen, zodat de datum elk jaar verandert omdat het feest mee met Pasen opschuift. Hemelvaartsdag valt wel altijd op een donderdag. Met dit feest herdenkt de Kerk dat Jezus na zijn verrijzenis in de hemel werd opgenomen. Hemelvaart bevestigt net als Pasen dat de dood van Jezus niet zijn definitief einde was, maar slechts een begin.

Vijftig dagen na Pasen en tien dagen na Hemelvaart is het **Pinksteren**. Pinksteren is afgeleid van het Griekse *pentekostè*, wat vijftig betekent. Op heel wat plaatsen heeft men het over Sinksen, denk bijvoorbeeld aan de Sinksenfoor in Antwerpen. Dit is afgeleid van de Latijnse vertaling van *pentekostè*, namelijk *quingagesima*, wat eveneens staat voor vijftig. Met Pinksteren vieren we dat de Geest neergedaald is. Pinksteren is ook het feest van het begin van de Kerk. Met de hulp van de Geest waren de leerlingen namelijk in staat om over hun geloof en over Jezus te vertellen. Eerst waren ze nog bang, of vonden ze de juiste woorden niet. Maar dankzij de Geest konden ze heel wat mensen overtuigen om zich te laten dopen, en ook christen te worden. En als ook deze nieuwe christenen hun geloof gingen verkondigen, verspreidde het goede nieuws zich al heel snel... Voor christenen sluit Pinksteren de paastijd definitief feestelijk af. Jezus kondigt de komst van de Geest aan. Zo is Pinksteren echt het feest van het begin van de Kerk, en dit onder het motto: vele gaven, één Geest.

De eerste communie en het vormsel vinden traditioneel plaats in de periode tussen Pasen en Pinksteren.

Op 15 augustus viert de Kerk het hoogfeest van **Maria ten Hemelopneming**. We gedenken dat Maria na haar dood met ziel en lichaam door God in de hemel werd opgenomen. Uit dit feest wordt de hechte band tussen Jezus en zijn moeder duidelijk. Die is zo bijzonder dat hij niet door de dood verbroken wordt. Doorheen de eeuwen is Maria ten Hemelopneming het belangrijkste Mariafeest geworden. In de lijn van heel wat andere landen vinden er ook in België processies plaats op 15 augustus. Eén van de bekendste is de Virga Jesse-omweggang te Hasselt die om de zeven jaar te bewonderen is. In de provincie Antwerpen vindt op 15 augustus ook Moederdag plaats.

3. Cadeautjes in kleurrijk papier – Sacramenten

Wanneer je een goede vriend of vriendin hebt, is het belangrijk dat je die vriendschap af en toe ook zichtbaar maakt. Met een kaartje bijvoorbeeld, of een kleine attentie, of een telefoontje, of een cadeautje. En wanneer je vriend(in) verdrietig is, zal je dat verdriet met hem/haar ook willen delen, net zoals je vreugde met elkaar zult willen delen. Een schouderklopje of een uitgestoken hand kunnen dan wonderen doen. Waar woorden tekortschieten zoeken mensen sowieso altijd naar symbolen of rituelen om uit te drukken wat ze niet gezegd krijgen.

Sacramenten hebben eigenlijk dezelfde betekenis. Soms noemt men ze zelfs 'liefdesbrieven' van God, omdat ze **de liefde en de vriendschap van God op een bijzondere manier zichtbaar** maken. In een sacrament komt God heel dicht bij de mens en wil hij met ons op weg gaan. Sacramenten laten je ook **stilstaan** bij wat er gebeurt, of het nu om een belangrijk levensmoment gaat, of om iets wat er gebeurt in je hart. Een sacrament vier je in de **gelovige gemeenschap** waarbij je hoort. Je deelt het graag met de mensen om je heen. Bij veel sacramenten hoort dan ook een **feest** om het **mysterie van het leven** te vieren. Maar

ook de zorg voor armen of solidariteit met de Derde Wereld kan je een sacrament noemen. Of zomaar de vriendschap voor medemensen. Toch heeft de Kerk **zeven sacramenten** naar voren geschoven omdat zij heel nauw aansluiten bij wat Jezus deed. En dat maakt hen nog **nét** iets belangrijker! Het gaat om **het doopsel, het vormsel, de eucharistie, het sacrament van de verzoening, de ziekenzalving, de priesterwijding en het huwelijk**. De eerste drie vormen de **initiatiesacramenten** waardoor iemand opgenomen wordt in de christengemeenschap. Natuurlijk zijn er nog meer momenten waarop Gods liefde ervaarbaar wordt. Maar de sacramenten nemen in dat geheel toch een bijzondere plaats in, omdat wij geloven dat God de mens op dat moment heel nabij komt.

- Het **doopsel** is het eerste en ook het belangrijkste van de zeven sacramenten. Het staat voor de **opname** in de christengemeenschap. Vanaf dat moment ben je volwaardig lid van de grote familie van christenen en word je beschouwd als ‘kind van God’. Natuurlijk betekent dat niet dat God voordien niet van je gehouden heeft! God houdt van ons al lang voordat wij geboren werden.
- Je zou het **vormsel** een **tweede doopsel** kunnen noemen. Want toen je gedoopt werd, spraken je ouders, je peter en meter in jouw plaats hun geloof uit. En bij het vormsel doe je dat zelf. Ten overstaan van alle mensen in de kerk/Kerk bevestig je dan dat je voor Jezus kiest en dat je in zijn voetsporen wil gaan.
- Samen **eucharistie** vieren is een bijzondere vorm van ‘tijd maken voor God’. We maken tijd vrij om naar de kerk te gaan en er samen te komen met andere mensen uit onze parochie, ons dorp of onze stad. We willen dicht bij God zijn door te luisteren naar verhalen uit de Bijbel. Daarna willen we, net zoals de leerlingen van Jezus deden, met Jezus aan tafel gaan en het brood met Hem breken. Door samen eucharistie te vieren versterken we onze band met God en tegelijk ook onze band met elkaar.
- **Biechten!** Wat is dat eigenlijk? Om het in enkele woorden samen te vatten: je zonden uitspreken tegen een priester en aan God om vergeving vragen. In de Kerk gebeurt dat tijdens het sacrament van **boete en verzoening**.
- Voor christenen is het **huwelijk** tussen man en vrouw het beeld van het verbond tussen God en de mensheid. Het is dus een viering van de liefde tussen twee mensen, en van de liefde van God voor elke mens. Daarom vindt de kerk het ook zo belangrijk dat twee mensen uit vrije wil trouwen, elkaar trouw beloven voor het hele leven en het verlangen hebben een gezin te stichten. De priester aanvaardt in naam van de kerk dit verbond dat de huwendes aangaan voor God.
- Een priester dient de **ziekenzalving** toe mensen die heel zwak zijn en steun nodig hebben. Zij worden op het voorhoofd en op de handen gezalfd met speciaal hiervoor gezegende **olie**. De priester spreekt daarbij volgende woorden uit: “Moge onze Heer Jezus Christus door deze heilige zalving en door Zijn liefdevolle barmhartigheid u bijstaan met de genade van Zijn Heilige Geest. Moge Hij u van zonden bevrijden, u heil brengen en verlichting geven”.
- Een priester is als een tussenpersoon tussen God en mensen. Zo een tussenpersoon komt in veel religies voor zoals het Christendom, Boeddhisme, Hindoeïsme en vele andere. Net omdat de priester zo dicht bij God komt te staan wordt zijn engagement met een sacrament bevestigd. De **wijding van een priester** is als het ware een kerkelijke bezegeling van een roeping. Wijden is, zoals ook alle andere sacramenten, tegelijkertijd gave en opgave. Door de wijding gaat de priester steeds meer gelijken op Christus.

4. Brooddoos en drinkbus – Brood en wijn

Eten lijkt één van de meest evidente dingen die er bestaan. Dagelijks vertrekken duizenden werkende mensen en kinderen met een gevulde brooddoos en een drinkbus. Elke dag komen mensen in contact met voedsel

en nemen ze eten tot zich. Vaak zijn het de maaltijden die ochtend, middag en avond inluiden en daardoor **orde** aanbrengen in de dag. De mens staat op en gaat slapen met eten. Hoe mensen omgaan met voedsel zegt vaak ook iets over hoe ze in het leven staan: gevend of nemend, open of gesloten, solidair of bezitterig,... Sowieso is een maaltijd veel meer dan alleen maar eten. Het gaat ook over het delen van het leven met elkaar, over de identiteit van personen en groepen, over verbondenheid tussen mensen.

Voedsel speelt ook in het christendom een belangrijke rol. Zo hebben **brood en wijn** een sterke symbolische betekenis in het sacrament van de eucharistie of eerste communie. Het is een **gemeenschapsgebeuren** in navolging van Jezus die ook zei: "Doe dit tot mijn gedachtenis". In het breken en delen met elkaar vierten we samen het leven.

Brood is gemaakt van graan. Een graankorrel staat symbool voor vruchtbaarheid in de brede zin van het woord. Brood is een dagelijks basisproduct en staat ook symbool voor het lichaam van Christus. Samen brood delen en samen eten zijn uitingen van naastenliefde, samenhang, vriendschap en verbroedering. In de Bijbel wordt op verschillende plaatsen verwezen naar de symbolische waarde en betekenis van brood. Denk bijvoorbeeld aan het zinnetje 'Geef ons heden ons dagelijks brood' uit het Onze Vader, het verhaal over de vijf broden en twee vissen (Joh 6, 1-15) of Jezus die zich het levende brood noemt (Joh 4, 41-51).

Wijn maakt de mens vrolijk en is dan ook symbool voor de feest en vreugde in het leven. Goed brood en goede wijn zijn het resultaat van een grote menselijke inzet en verwijzen zo naar menselijke verbondenheid, gemeenschap, samenzijn, delen, danken, vreugde, vriendschap, gastvrijheid. Ze zijn het 'werk van onze handen'. Ons leven is erin vervat: onze vreugde, ons verdriet, onze zorgen en onze hoop. In de eucharistie wordt het brood gebroken en de wijn gedeeld. De consecratie is het moment waarop brood en wijn veranderen in het Lichaam en Bloed van Jezus. Doorheen de symbolen van brood en wijn nodigt Jezus Christus zijn volgelingen uit om gemeenschap te vormen met elkaar en te leven in zijn spoor. Zoals wijn vreugde oproept, zo moet ook vreugde heersen onder mensen die van dezelfde wijn drinken. Zoals brood voor de mens belangrijk is om in leven te blijven, zo is Jezus Christus belangrijk voor de gelovige. '(Ik ben het brood des levens).

Uitbreiding: water

Water is een oersymbool. Water kan veel betekenissen hebben in het leven. Water wast schoon, water frist op, water is nodig om leven te geven, te behouden, om te groeien. Water kan ook doden. Het is onmisbaar om te overleven. In het Christendom staat water symbool voor God, de bron van alle leven, en heeft een leven gevende en zuiverende functie.

Ook in de **Bijbel** is water vaak een symbool. Het volk trok in een ver verleden door de zee bij zijn vlucht uit de slavernij van Egypte. Het leek de dood, maar was doortocht naar nieuw leven. In het Evangelie lezen we dat Johannes doopt, het doopsel van bekering. Hij roept mensen op zich terug naar God te richten en anders te gaan leven. Hij doopt mensen door ze onder de dompelen in de rivier de Jordaan. Hij spreekt over wie na hem komt. Hij zal dopen met water en Geest. Het oude afwassen en tegelijk kracht ontvangen voor het nieuwe. De Samaritaanse bij de bron hoort van Jezus over het levend water dat Hij geeft. (Joh 4). De blindgeborene die geneest moet zich gaan wassen in het water van de Siloam. (Joh. 9)

De leerlingen dopen na Pinksteren wel mensen die zich bekeren en willen aansluiten bij de groep volgelingen van Jezus. Doopsel was met Christus sterven aan het oude leven en opstaan tot nieuw leven als christen, bezielt door Gods Geest. Aanvankelijk werden enkel volwassenen gedoopt, maar naarmate het christendom groeide vroegen meer en meer christelijke ouders ook om hun kinderen te dopen.

Door bij het doopsel een beetje wijwater over het hoofdje van de dopeling te gieten en het geloof uit te spreken wordt de dopeling **ondergedompeld in de geloofstraditie**. De doop is een nieuwe geboorte 'uit water en geest'. Het is tegelijk ook een antwoord van de mens. Ouders, peter(s) en/of meter(s) spreken de geloofsbelijdenis uit en engageren zich in naam van de dopeling. Hij of zij wordt gedoopt in het geloof van

de Kerk. De gedoopte zal dan op andere momenten de kans krijgen om zelf zijn engagement uit te spreken. Dat gebeurt bijvoorbeeld bij het vormsel: je zegt 'ja' aan het doopsel door de hernieuwing van de doopbeloften en ontvangt een bijzondere kracht van de Heilige Geest om te getuigen van Jezus Christus en naar zijn voorbeeld te leven.

5. *Doosje lucifers/aansteker en kaars – Licht en het christendom*

Een kaars geeft **licht**. Licht is ook het eerste wat de mens ziet bij zijn geboorte. Licht wordt ook altijd weer met leven verbonden en is symbool van heil en zegen. Bij heel wat gelegenheden steken we een **kaarsje** aan. Denk bijvoorbeeld aan een verjaardagstaart met kaarsjes. Als je de kaarsjes in één keer kan uitblazen, mag je een wens doen. We branden een kaarsje als steun voor iemand die een examen heeft of om een overledene te herdenken. In de kersttijd branden we kaarsjes om licht te brengen tijdens de donkere avonden. Je kunt een kaars branden uit dankbaarheid, of om even stil te staan bij een belangrijke gebeurtenis in jouw leven of dat van iemand anders. Iemand die een probleem heeft of waar je ruzie mee had. Of iemand die iets wonderlijks beleefde zoals het krijgen van een kindje. Zo toon je dat je je **verbonden** voelt. Je besteedt even aandacht aan iets waarvan jij vindt: dat is belangrijk.

de donkere avonden. Je kunt een kaars branden uit dankbaarheid, of om even stil te staan bij een belangrijke gebeurtenis in jouw leven of dat van iemand anders. Iemand die een probleem heeft of waar je ruzie mee had. Of iemand die iets wonderlijks beleefde zoals het krijgen van een kindje. Zo toon je dat je je **verbonden** voelt. Je besteedt even aandacht aan iets waarvan jij vindt: dat is belangrijk.

Veel mensen branden kaarsen. Mensen die in God geloven en mensen die niet geloven. Mensen die in veel goden geloven en mensen die in de kracht van de Liefde geloven. Een kaarsje branden is **een sterk en universeel symbool**. Je vindt kaarsen in de kerk, op straat, in tempels en in huiskamers. Het is ook een oud christelijk gebruik om een kaars te branden bij een heiligenbeeld thuis of in de kerk. Dit eeuwenoude ritueel waarin mensen – heel simpel – stil worden en een kaarsje branden, spreekt kinderen en jongeren aan. Het helpt hen zich te verbinden met zichzelf, met anderen en soms ook met een andere dimensie die sommigen het goddelijke noemen.

Als je weer verder gaat met de dingen waar je mee bezig was, als je weer gaat spelen of naar huis gaat, dan blijft je kaars toch nog een tijdje branden. Het vuur van de kaars houdt jouw gedachten of jouw gebed levend; ze gaan verder, ook al ben je er niet meer volledig mee bezig. Dat is de boodschap van de kaars. En als er alleen nog een stompje kaars overblijft, kan je toch met alle restjes nieuwe kaarsen maken. Uit alle stompjes verdriet en blijdschap, ontstaat een nieuw vuur.

Kaarsen en licht spelen in het christendom een belangrijke rol. In heel wat parochies krijgen de gelovigen de kans om kaarsen te laten wijden. Zo worden gewone kaarsen een kaars met een extra betekenis: ze zeggen iets over het geloof van mensen in Jezus Christus, het licht in de wereld. Ze zeggen iets over de wil van mensen om zich in te zetten vanuit dit geloof, zodat de schaduw van het kwaad geen kans meer maakt. In vele bedevaartsplaatsen verspreid over de wereld steken gelovigen kaarsen aan als een woordeloos gebed.

De **paaskaars** symboliseert de **verrezen Christus**. Het is een grote kaars, versierd met het kruis en het jaartal die aangestoken wordt in de paaswake, de belangrijkste viering van het kerkelijke jaar. De priester ontsteekt de paaskaars aan het paasvuur dat hij vooraf gezegend heeft. Het licht van de paaskaars verdrijft de donkerte van het gebouw. De paaskaars symboliseert daarmee Jezus Christus, die volgens de christelijke traditie het duister, de dood heeft overwonnen. De paaskaars brandt verder tijdens elke viering tot aan Pasen in het volgende jaar. Na Pinksteren brandt de paaskaars in doopvieringen en bij uitvaarten. Bij een huwelijksviering brengt het licht van de paaskaars symbolisch het geluk en als kinderen gedoopt worden wordt de doopkaars aan de paaskaars ontstoken. De doopkaars nodigt de dopeling uit om als leerling van Jezus licht te zijn voor de wereld.

Bij de voorbereiding op kerstmis vind je op de **adventskrans** vier kaarsen. De advent is een periode van hoop, een tijd van wachten en verlangen. Wachten en hopen op een betere tijd. Wachten op licht in het

donker. Wachten op het Licht in de wereld. Christenen steken daarom elke week een nieuwe kaars aan in afwachting van de geboorte van Jezus. Gedurende vier weken groeit zo het licht van de hoop.

Op 2 februari, 40 dagen na de geboorte van Jezus, vieren we **Lichtmis** en sluiten we de kersttijd af. In de natuur komt het licht met Lichtmis zichtbaar terug: het donkerste van de winter is voorbij. Veel parochies nodigen in deze periode de gezinnen uit waar het voorbije jaar een kindje gedoopt werd. Meestal werd een doopviering in beperkte familiekring gevierd. Maar met Lichtmis worden die gezinnen, midden in de parochiegemeenschap geplaatst in een liturgie met kinderzegen. Zo wil de Kerk stilstaan bij de betekenis van de komst van een kind in het gezin, stilstaan en verwonderd zijn om de geboorte en stilstaan bij de betekenis van dit doopsel en de consequenties hiervan in de opvoeding van het kind.

6. Doos Kleenex/papieren zakdoekjes – Vergeving en verzoening

Iedereen maakt wel eens fouten... Iedereen heeft al wel eens onaardig gedaan tegen iemand, of iets expres kapotgemaakt. Soms gebeurt het per ongeluk, maar soms ook omdat je zo boos bent, dat je de andere wil kwetsen. Meestal heb je er achteraf spijt van. Dan ben je verdrietig omdat je zo gemeen was. Dan komt een Kleenex of een papieren zakdoekje wel van pas. En je hoopt natuurlijk dat je het kan goedmaken, dat de ander je kan vergeven. Zo wil je graag die tweede kans krijgen... Of derde kans, of vierde kans of... Vergeven is niet makkelijk. Zeker niet als de ander je gekwetst heeft.

De actualiteit drukt ons voortdurend met de neus op het kwaad. Het lijkt alomtegenwoordig en toch wil (bijna) iedereen het goede ... een vreemde paradox! Waarom doen we kwaad en waarom doen we goed? Het is een vraag die filosofen, theologen, psychologen en wetenschappers intens bezighoudt.

In het christendom nemen **vergeving en verzoening** ook een bijzondere plaats in. Vergeving staat in het hart van de christelijke boodschap. "Tot zeventig maal zeven keer toe..." Van jongs af leren we dat Jezus ons vraagt elkaar van harte te vergeven. Een mooie boodschap, die echter ook heel wat weerstand oproept. Is deze eis niet naïef, zelfs schokkend? Het is veeleer een geschenk. We kunnen het enkel doorgeven, omdat we het zelf ontvangen hebben. Vergeving vragen, vergeving schenken en vergeving ontvangen kunnen dan een grote bevrijding betekenen en nieuwe levenskansen bieden aan beiden afzonderlijk.

Vergeving heeft ook een belangrijke plaats in de **eucharistieviering**. Een viering begint met een bewustwording van gemiste kansen om onze roeping tot liefde te volgen. In brood en wijn gedenken we Jezus. We ontvangen vergeving, we ontvangen genezing. En we krijgen de zending om zelf op deze liefdevolle, vergevende manier in het leven te staan. In de homilie, de voorbede en de schuldbelijdenis raakt dit eeuwige thema het eigen leven. Dit zijn kansen om de realiteit van het gezinsleven een plaats te geven.

Ook bij de **sacramenten** vinden we de verzoening terug. De behoefte aan een mild en open gesprek over falen, kwetsen en gekwetst worden blijkt nog steeds erg groot. Blijkbaar leeft het verlangen naar vergeving van Godswegen nog steeds in het hart van mensen. Het sacrament van de verzoening is een moment waarbij je in je leven even stilstaat. Je kijkt achterom en zegt: dat was verkeerd - daar kan ik als gelovige niet achter staan. Je kijkt vooruit en zegt: zo wil ik het doen - dit beantwoordt het meest aan Gods droom. Gelovigen spreken van een boeteviering of een biechtviering. Je kunt je hierbij afvragen of er dan wel wat te vieren valt. Op het eerste zicht graaf je toch in je eigen tekortkomingen. Maar... als je bedenkt, hoe moeilijk het vaak is om iets kleins aan elkaar te vergeven, dan is het toch echt bijzonder dat God zonden vergeeft wanneer je er oprecht spijt over hebt. Daarom wordt er gevierd dat je opnieuw als Jezus wil leven en dat je daar voluit de kans toe krijgt.

7. Lippenbalsem, bodylotion of babyolie – Olie en chrisma

Als het koud weer is, kun je maar beter wat lippenbalsem en handcrème op zak hebben. Gesprongen lippen of handen kunnen lelijk pijn doen. Een dun laagje

lippenbalsem volstaat al om je lippen weer soepel te maken. Hetzelfde geldt voor handcrème. In lippenbalsem of zalf zit olie. Olie dringt tot diep in de huid door en voedt haar met haar rijke ingrediënten. Olie maakt de huid sterk, soepel en tegen een stootje bestand. Zo is het ook met het geloof. Ook het geloof dringt diep door in ons leven: het maakt ons soepel om aandacht te hebben voor de anderen en het maakt ons sterk in moeilijke momenten.

Olie is in het christendom onmisbaar voor de toediening van de heilige sacramenten van het doopsel, het vormsel, de ziekenzalving en de priesterwijding. Het is een teken van de krachtige Geest van God die ons kan doordringen. Vroeger werden ook koningen gezalfd met olie, als teken dat zij aan God waren toegewijd. In de Kerk gebruikt men **drie soorten olie**. Het chrisma bestaat uit een mengsel olijfolie en balsem en wordt gebruikt bij de priester- en bisschopswijdingen, het doopsel en het vormsel. De zalving met chrisma bij het vormsel herinnert een christen er aan dat hij gezondend wordt om elke dag meer op Christus te gaan lijken. De zalving is ook het **merkteken**, het zegel van de Heilige Geest. Op het moment dat de bisschop of zijn afgevaardigde met chrisma een kruisje maakt op je voorhoofd, zegt hij dan ook: 'Ontvang het zegel van de Heilige Geest, de gave Gods'. Bij het sacrament van de ziekenzalving wordt speciale olie voor de zieken gebruikt die symbool staat voor moed en kracht. Tot slot is er de olie voor geloofsleerlingen of catechumenen. Deze drie soorten olie worden tijdens de viering op de vooravond van Witte Donderdag door de bisschop gewijd.

8. Bijbel met woordenboek – De Bijbel

Boeken zijn deel van ons dagelijks leven. Denk aan de schoolboeken van de kinderen, het kookboek dat je 's avonds gebruikt, de roman die je leest,... En ook al zijn heel wat boeken digitaal beschikbaar, toch blijven heel wat kinderen met hun ouders trouw de bibliotheek bezoeken. Samen gaan ze op zoek naar nieuw en verrassend leesvoer. Als je de bibliotheek binnenstapt, weet je vaak niet met welk boek je buiten komt. Soms is het een voltreffer, maar soms kom je een boek tegen waar je eigenlijk niet veel van begrijpt.

Er is één belangrijk boek dat een belangrijke rol speelt in het christendom, de **Bijbel**. Christendom, jodendom en islam worden ook wel de **religies van het boek** genoemd. Het woord Bijbel is afgeleid van het Griekse *biblia*, dat boek en bibliotheek betekent. Voor christenen is de Bijbel een verzameling van heilige boeken: het is zowel door God geïnspireerd, als door mensen geschreven. Geen enkel boek is zo vaak en in zoveel talen vertaald als de Bijbel. De Bijbel is ook méér dan een gewoon boek, het is een **referentiekader** voor ons. Het is een belangrijk deel van ons culturele erfgoed en al eeuwenlang een inspiratiebron. Het is geen historisch werk, maar vertelt ons wat Jezus deed.

Bovendien is de Bijbel op zich al een heuse **bibliotheek**. De katholieke Bijbel bestaat 73 boeken en geschriften, verspreid over twee delen, het Oude Testament (46 boeken) en het Nieuwe Testament (27). Hij werd geschreven in een tijdspanne van duizenden jaren door verschillende auteurs in verschillende literaire genres. Deze bibliotheek bevat legendes, mythes, volksverhalen, meditatieve teksten, gedichten en gebeden.

De Bijbel is een oud boek en het vraagt een inspanning om de verhalen te begrijpen. Anders gezegd: een **woordenboek** kan van pas komen. Vaak verwijzen de verhalen namelijk naar denk- en zegswijzen die ver van onze tijd liggen. De verhalen zijn geschreven in een andere cultuur. Door bijvoorbeeld het gebruik van getallen en cijfers hebben de Bijbelschrijvers een boodschap willen uitdragen. Zo zijn er zeven dagen in de week en duidt dat op volmaaktheid. Er zijn twaalf stammen in Israël en twaalf apostelen. Dat getal duidt op volmaaktheid. Het komt er dus op aan om de Bijbelse taal te ontcijferen. En omdat wij, moderne mensen, niet hetzelfde zijn als de mensen uit de Bijbel, is het noodzakelijk om de bijbelse boodschappen te vertalen naar ons moderne denken.

Een goede eerste opstap kan zijn om met je zoon of dochter een kinderbijbel te lezen. Vaak voorzien kinderbijbels namelijk een korte uitleg bij de verhalen.

De winkel van het Pastoraal Informatiecentrum in Kiewit heeft een ruim aanbod aan (kinder)bijbels. Meer info vind je op <http://www.pastoraalinformatiecentrum.be/>.

Enkele suggesties voor kinderbijbels:

- K. de Kort, *Kijkbijbel, verhalen uit het oude en het nieuwe testament met leeswijzer*, Heerenveen, Jongbloed, 2015.
- C. Oranje, *Zoekbijbel*, Heerenveen, Jongbloed, 2015.
- J. David, *Mijn eigen kinderbijbel*, Amsterdam, Ark Media, 2012.
- S. Tagholm, *De Bijbel voor iedereen*, Kampen, Callenbach, 2014.
- *Mijn eerste Bijbel*, Keulen, Parragon, 2017.

Bronnen

- Stef Desodt, *Wat is dat in godsnaam? Religieuze begrippen verklaard*, Antwerpen, Halewijn, 2004.
- Bart Lauvrijs, *Het feestenboek voor de jeugd*, Antwerpen, Berghmans Uitgevers, 2015.
- Geloof onder woorden. *Katholiek basisboek voor volwassenen*, 's Hertogenbosch – Mechelen, KBS, 2009.
- <http://www.bijbelin1000seconden.be>
- <http://www.gezinspastoraal.be/page/vergeving>
- <https://www.kuleuven.be/thomas/>
- <http://www.pastoralezorg.be/page/uitgelicht-op-weg-gaan/>
- <http://www.jozef-parochie.nl/vieringen/liturgisch-jaar/>
- <http://www.nabbi.be/nabbidocs/content.php?ID=206>

Met dank aan Kris Van Strydonck voor het idee en de feedback bij de uitwerking.

Geheugensteuntje

1. *Een doos met deksel – De verpakking*

- Christendom en kerk
  - Hoop geschiedenis
  - Rijke Roomse leven ↔ pluralistische en multireligieuze samenleving
- Vele vormen van kerk zijn
  - Grote, afgesloten en ook wel verouderde doos
  - Door de verpakking heen kijken naar wat er echt in zit

2. *Gebruikte schoenen – Christenen als een volk onderweg*

- Gebruikte schoenen: veel meegemaakt en getekend
- Christenen zijn mensen onderweg.
  - Het joodse volk is onderweg naar het beloofde land.
  - Jezus zegt ‘volg mij’.
  - Ook wij zijn steeds onderweg en in beweging.
  - We zijn op de weg van het geloof en dat geloof is anders dan vroeger.
- Onderweg in het kerkelijk jaar en voorbereiding

Uitbreiding: het kerkelijk jaar

- Feesten en mijlpalen in een mensenleven
  - Kerkelijke feesten en de christelijke traditie: ons eigen leven met dat van Jezus verbinden
  - Vier liturgische kleuren: paars, wit, groen en rood
  - Kerstkring, paaskring en andere feestdagen

3. *Cadeautjes in kleurrijk papier – Sacramenten*

- Geschenken om uit te drukken wat niet gezegd kan worden.
- Een sacrament als een moment waarop God heel dicht bij de mens komt.
  - Belangrijke momenten in de verschillende fasen van het leven: geboorte, volwassen worden, huwen,...
  - Zeven sacramenten, zeven unieke momenten om het mysterie van het leven te vieren: doopsel, vormsel, eucharistie, huwelijk, priesterwijding, boete en verzoening, en ziekenzalving
  - God houdt van ons en wil ons begeleiden.

4. *Brooddoos en drinkbus – Brood en wijn*

- Een maaltijd is meer dan eten alleen
- Gemeenschapsgebeuren
  - Brood en wijn als belangrijke symbolen in de eucharistie: “Doe dit tot mijn gedachtenis”.
  - Breken en delen met elkaar en samen het leven vieren
    - Brood als symbool voor het dagelijkse, maar ook voor het lichaam van Christus.
    - Wijn als symbool voor feest en vreugde, voor dankbaarheid.

Uitbreiding: Water

- Water als oersymbool met veel betekenissen
  - Bijbels symbool
  - Doopsel met water en onderdompeling in de geloofstraditie

5. Doosje lucifers/aansteker – Licht en het christendom

- Licht en een kaarsje branden als een sterk en universeel symbool
  - Verbonden met leven (voorbeelden)
  - Kaars als een woordeloos gebed
  - Paaskaars als symbool voor de verrezen Christus: wijst de weg en doorbreekt de dood
  - Adventskrans
  - Lichtmis

6. Doos Kleenex/papieren zakdoekjes – Vergeving en verzoening

- Vergeven is niet gemakkelijk
- Vergeving en verzoening staan centraal in het christendom (cf. tot zeven maal zeventig maal).
  - Eucharistieviering
  - Sacramenten

7. Lippenbalsem, bodylotion of babyolie – Olie en chrisma

- Olie om de huid terug soepel en sterk te maken (lippenbalsem of handcrème).
- Olie bij de sacramenten als (merk)teken van de Heilige Geest
  - 3 soorten olie (chrisma, ziekenolie, catechumenenolie)

8. Bijbel met woordenboek – De Bijbel

- Christendom als religie van boek (net zoals islam en jodendom)
- Bijbel geeft ons een kader
- Niet één maar 73 boeken (bibliotheek)
- Een woordenboek om de boodschap te achterhalen